

Գ. 00. 10. - ՄԱՐԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդու ծագումը (անթրոպոգենեզ). Մարդու էվոլյուցիան: էվոլյուցիոն տեսությունները: Հոմինիդներ, հոմո տեսակի գտածոները, նրանց դասակարգումն ու սփռվածությունը: Դմանիսիի գտածոները էվոլյուցիոն տեսության համատեքստում:

Էթնիկական մարդաբանություն. Առաջավոր Ասիայի և Կովկասի լեզվական համայնապատկերը: Տարածաշրջանի մարդաբանական համայնապատկերը: Տարածաշրջանի կրոնական համայնապատկերը: Կովկասյան տարածաշրջանի էթնիկ հանրությունների ծագումնաբանությունը: Հայերը կովկասյան տարածաշրջանի էթնոմշակութային համատեքստում

Էթնիկական մարդաբանություն (ռասսայագիտություն): Եվրոպոիդ ռասա: Հասարակաձային (նեգրոիդ) ռասա: Ասիա-ամերիկյան ռասա: Ադապտիվ տիպեր: Ռասիստական տեսություններ

Մարդու ձևաբանություն. Մարդու ձևաբանություն: Սոմաթոլոգիա: Գանգաբանություն: Ոսկրաբանություն: Դերմատոգլիֆիկա: Օդոնտոլոգիա: Գանգասկոպիա:

Պատմական մարդաբանություն. Հնամարդաբանություն կամ պատմական մարդաբանություն: Ինչ է հնահանրությունը: Կովկասյան տարածաշրջանի հնամարդաբանություն: ՀՀ տարածքի հնամարդաբանություն: Սեռատարիքային տվյալների բնորոշման մեթոդներ: Հայաստանի հնաժողովրդագրությունը համեմատական համատեքստում:

Կենսահնագիտություն. Կենսահնագիտության ուսումնասիրության ոլորտը: Կենսահնագիտական որակիչներ: ՀՀ տարածքի կենսահնագիտությունը: Կենսահնագիտական հավաքածուների պեղման, հավաքագրման, ֆոնդավորման կանոնները:

Հայաստանի բրոնզ-երկաթեդարյան ժամանակաշրջանի ատամնաախտաբանական իրավիճակը կենսահնագիտության տեսանկյունից:

Մարմնի արհեստական մոդելավորում: Գլխի արհեստական դեֆորմացիա (այլաձևում): Ատամների արհեստական այլաձևում: ՀՀ տարածքից հայտնի արհեստական այլաձևված գտածոները: Գլխի (գանգի) շաղափում: ՀՀ տարածքից հայտնաբերված շաղափման հետքերով կենսահնագիտական գտածոներ: Մոլեկուլյար մարդաբանություն:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Алексеев В. П. , География человеческих рас, М., Наука, 1974, 352 с.
2. Алексеев В. П., Историческая антропология и этногенез, М., Наука, 1989, 446 с.
3. Алексеев В. П. , Происхождение народов Кавказа, Москва, Наука, 1974, 352 с.
4. Алексеев В. П. Происхождение народов Восточной Европы, Москва, Наука, 1969, 324 с.
5. Алексеев В. П., Адаптация и наследственность// Окружающая среда и здоровье человека, М., 1979.
6. Алексеев В. П., Палеодемография СССР, Советская Археология, № 1, М., 1972.
7. Алексеев В.П., Дебец Г.Ф., Краниометрия Методика антропологических исследований, “Наука”, Москва, 1964, 128 с.
8. Алексеев В.П., Остеометрия. Методика антропологических исследований, “Наука”, Москва, 1966, 251 с.
9. Алексеева Т.И., Адаптивные процессы в популяциях человека, “Изд. Московского Университета, 1986, 215 с..
10. Бужилова А.П., Homo Sapiens. История болезни “Языки славянской культуры”, Москва, 2005, 320 с.
11. Бужилова А.П., Древнее Население, Изд.ин-т.Археологии”, Москва, 1995, 189 с.
12. Добровольская М.Б., Человек и его пища, “Научный мир”, Москва, 2005, 368 с.
13. Историческая экология человека. методика биологических исследований, “Изд. инс. Археологии РАН”Москва, 1998, 260с.

14. Кочар Н.Г. Антропология армян (дерматоглифика и популяционная структура). Изд-во АН Арм. ССР, Ер., 1989.
15. Медникова М.Б., Древние скотоводы Южной Сибири: палеоэкологическая реконструкция по данным антропологии, “Изд. инс. Археологии РАН” Москва, 1995, 216 с.
16. Медникова М.Б., Трепанации у древних народов Евразии, “Научный мир”, Москва, 2001, 304 с.
17. Мкртчян Р. А., Палеоантропология Оромского могильника, Ер., 2001.
18. Мкртчян Р. А., Пилипосян А. С., Аветисян П. С., Внутригрупповой анализ краниологических материалов из могильника Мртбидзор, Горизонты Антропологии, (“Наука”), Москва 2003.
19. Мовсесян А.А., Фенетический анализ в палеоантропологии, “Университетская книга”, Москва, 2005, 272 с.
20. Худавердян А.Ю. Палеодемография населения Армении в эпоху поздней античности (по материалам античных памятников Ширакской равнины) // Научный Вестник Волгоградского филиала РАНХиГС, 2015. № 4. С. 56-62.
21. Худавердян А.Ю., Обосян С.Г. О древних трепанациях черепа из бассейна р. Шнох (Лорийская область, Армения) // Палеоантропологические и биоархеологические исследования: традиции и новые методики (VI Алексеевские чтения). Материалы Всероссийской научно-практической конференции. Санкт-Петербург, 2015. С. 97-101.
22. Яблоков А. В., Юсупов А. Г. Эволюционное учение: Учебное пособие для биол. спец. вузов. 6-е изд., испр. М.: Высшая школа, 2006. 251 с.
23. Bass W.M., Human osteology. A laboratory and field manual, 5th edition, Missouri Archaeological Society, Inc., 2005, 306 p.
24. Buikstra J., Ubelaker D., Standarts for data collection from human skeletal remains, Arkansas archeological survey research series № 44, Fayetteville, Arkansas, 2012.
25. Goodman, A.H., D.L. Martin, G.J. Armelagos., Indications of Stress from Bone and Teeth. London, Orlando: Paleopathology at the origins of agriculture, 1984, pp. 13-44.
26. Goodman, A.H., J. Rose. Dental enamel hypoplasias as indicators of nutritional status // Advances in Dental Anthropology. Ed. M. Kelly and C. Larsen. New York: Wiley-Liss, 1991, pp. 279-293.

27. Hillson, S. *Dental Anthropology*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996, Print.
28. Khudaverdyan A. *Palaeopathology of human remains from Vardbakh and the Black Fortress I, Armenia // Bioarchaeology of the Near East, 2010. № 4. P. 1-23.*
29. Kingdon, J. *Lowly Origin*, Princeton University Press, 2003, p. 242.
30. Krogman, W.M. *The Human Skeleton in Forensic Medicine*. Springfield, Illinois: 1962.
31. Langsjoen, O. *The Cambridge Encyclopedia of Human Palaeopathology*. ed Arthur C. Aufderheide and ConradoRodriguea-Martin. 3rd ed. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 2006, pp. 393-413.
32. Larsen C.S., *Bioarchaeology Interpreting behavior from the human skeleton*, Cambridge University Press, 2004, 461 p.
33. Pindborg, J. *Pathology of the Dental Hard Tissues*. Philadelphia: Saunders, 1970.
34. Weiss K. M., *Demographic models for Anthropology*, (Memoirs of the Society for American archeology), Washington, 1973, 186 p.
35. White T., Black M., Folkens P., *Human osteology*, Third edition, Academic Press, 2011, 688 p.